

О. М. Вівсянник,
к. держ. упр., докторант кафедри публічного управління та землеустрою,
Класичний приватний університету
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9373-047X>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.23.203

ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

О. Vivsyanynk,
PhD in Public Administration, Doctoral student of the Department
of Public Administration and Land Management, Classical Private University

PUBLIC CONTROL OF STATE ADMINISTRATION IN THE SPHERE OF SOCIAL SERVICES AND HEALTH CARE

Визначено, що органи державного управління охороною здоров'я мають будувати свою діяльність на потужній та фінансово стійкій системі соціального захисту. Ролі та обов'язки європейських, національних, регіональних і місцевих органів державної влади по відношенню до державних, приватних і некомерційних організацій мають бути чітко визначені та визначені.

Доведено, що сучасний громадський контроль повинен забезпечити продовження надання ресурсів для досліджень, навчання, обміну інформацією, підвищення обізнаності та проведення кампаній у боротьбі за якість державних послуг і проти різних форм ринкової експансії у сферу медичних гарантій.

Доцільним є створення та зміцнення асоціацій, що надають високоякісні соціальні та медичні послуги з відповідними та представницькими організаціями, включаючи, організації громадського сектору, профспілки, організації роботодавців, соціальні некомерційні організації, професійні асоціації та групи споживачів

It is determined that public health authorities should build their activities on a strong and financially sustainable social protection system. The roles and responsibilities of European, national, regional and local public authorities in relation to public, private and non-profit organizations should be clearly defined and defined.

The article proves that the growing influence of market forces and the liberalization of medical and social services undermines the solidarity and cohesion of society around health issues, deepens inequality and negatively affects the working and living conditions of citizens, the safety of life. In these conditions, there is an urgent need to strengthen public control over the activities of public authorities and their officials in the field of social services and health care.

It is noted that demographic changes and population aging increase the need for high-quality medical and social services in Europe. This need can only be met with a sufficient number of motivated, well-paid, highly qualified and well-trained health professionals.

The article emphasizes that modern public oversight must ensure the continued provision of resources for research, training, information exchange, awareness-raising and campaigning in the fight for the quality of public services and against various forms of market expansion in the field of health guarantees. The directions of public control in the field of health and social services are proposed. These are such directions as: ensuring equal rights, opportunities and equal treatment for all workers in the field of health and social security and combating discrimination on the grounds of gender, cultural and ethnic origin, nationality, physical and mental disabilities, sexual orientation, political and religious views and age.

It is determined that it is advisable to create and strengthen associations that provide high-quality social and health services with relevant and representative organizations, including, but not limited to, organizations such as PSI, ETUC and other public sector organizations, trade unions, employers, social non-profit organizations, professional associations and consumer groups

Ключові слова: громадський контроль, охорона здоров'я, соціальні послуги, державне управління, міжнародні організації, громадянське суспільство.

Key words: public control, healthcare, social services, public administration, international organizations, civil society.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

В сучасних умовах громадський контроль є одним із основних видів контролю діяльності органів державного управління. Громадський контроль здійснюють представники суспільства, що об'єднанні в різноманітні організації. Представники громадянського суспільства використовують управлінські, правові, адміністративні, організаційні, інформаційні та інші системні заходи щодо забезпечення додержання законів, реалізації та захисту прав і свобод людиною і громадянином. Суттєвим об'єктом громадського контролю за діяльністю органів державного управління є контроль в сфері соціальних послуг та охорони здоров'я. Недосконала робота органів державного управління в соціальній сфері та охороні здоров'я призводить до вилучення значної частини ресурсів держави та громад від процесу суспільного розвитку. Недостатній контроль створює сприятливі умови для посилення корупційних ризиків і, зрештою, призводить до подальшого падіння довіри населення до влади. У цих умовах проявляється гостра необхідність посилення громадського контролю за діяльністю органів державної влади та її посадових осіб в сфері надання соціальних послуг та охорони здоров'я. Особливо важливим є розробка науково-теоретичних основ оптимізації механізму забезпечення реалізації громадського контролю.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Питання державного управління охороною здоров'я та соціальною системою країни досліджували відомі наукові школи та відомі науковці, однак у прив'язці саме до системи громадського контролю перелік науковців є значно меншим. В своїй праці ми спиралися на дослідження таких науковців як Повалена М., Хула І., що досліджували співвідношення правових та громадських методів контролю охорони здоров'я [1], Семигіна Т. яка характеризувала об'єкти громадського контролю в соціальній сфері та системі охорони здоров'я [2], Крут К., яка характеризувала суб'єкти громадського контролю в соціальній сфері та системі охорони здоров'я [3], Сазонця І., який досліджував діяльність міжнародних організацій в системі охорони здоров'я [4—7], Баб'як О, яка визначила сутність міжнародних організацій як елементів глобального громадянського суспільства [8, 9].

МЕТОЮ ДОСЛІДЖЕННЯ

Спираючись на дослідження перелічених фахівців та інших науковців з державного управління, нами виявлено недостатній рівень розробки питання громадського контролю соціальних послуг держави та, зокрема, послуг системи управління охороною здоров'я. Тому метою представленої роботи є досліджен-

ня питань громадського контролю державного управління в сфері соціальних послуг та охорони здоров'я.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

В науковій статті [1] зосереджено увагу на факторах, які свідчать про актуальність дослідження державного і громадського контролю у сфері охорони здоров'я як об'єкта правового регулювання. До таких факторів належить незадовільний стан здоров'я населення, дотримання прав людини у сфері охорони здоров'я, якість та ефективність проведення медичної реформи, якість надання медичних послуг та ін. Відтак дослідження особливостей співвідношення та правового регулювання державного та громадського контролю у сфері охорони здоров'я є надзвичайно актуальним.

Для здійснення громадського контролю можуть створюватися: 1) громадські ради при органах державної влади чи місцевого самоврядування; 2) інститути місцевих уповноважених з прав людини (запровадження посад місцевих і регіональних омбудсманів); 3) асоціації споріднених структур, які здійснюють громадський контроль, що дає змогу представляти на владному рівні інтереси кожної окремої організації та впливати законними методами на формування й реалізацію державної політики у певній сфері [2].

Сучасними науковцями було надано характеристику кожному суб'єкту громадського контролю у сфері охорони здоров'я, а саме: повноваження громадян, суб'єктам організованої громадськості (Громадські ради), політичні партії, засобам масової інформації, профспілка та органам самоорганізації населення. Кожен розглянутий суб'єкт громадського контролю у сфері охорони здоров'я відіграє власну, особливу роль у забезпеченні ефективного функціонування сфери охорони здоров'я України, що знаходить своє відображення у повноваженнях, якими вони наділені відповідно до норм чинного законодавства [3].

Велика кількість міжнародних організацій, які є сегментом глобального громадянського суспільства роблять свій внесок в систему громадського контролю системи охорони здоров'я. Характеристику таких організацій надає в своїх працях Сазонець І.Л. Він визначає важливість діяльності в цьому напрямі професійних організацій, організацій — майданчиків для переговорів та громадських неурядових організацій за напрямками захворювань [4 — 9].

Громадський контроль в системі охорони здоров'я існує і в Україні. Громадська рада при Міністерстві охорони здоров'я України є тимчасовим консультативно-дорадчим органом, утвореним для сприяння участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я шляхом налагодження системного діалогу між Міністерством охорони здоров'я України... та інститутами громадянського суспільства [10]. Термін "громадський контроль" означає цілеспрямовану діяльність представників громадськості, спрямовану на забезпечення неухильного дотримання законності... під час реалізації нею державної політики у сфері державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення за програмою медичних гарантій. Існує Громадська рада і при НСЗУ повноважень [11].

Сектор охорони здоров'я та соціальних послуг є серцевиною європейської соціальної моделі. Послуги охорони здоров'я мають важливе значення для гарантування основного права кожного на охорону здоров'я та мають бути доступними для всіх людей, які живуть у Європі, включаючи іммігрантів. Ці соціальні послуги мають вирішальне значення для покращення умов життя та праці, а також зміцнення соціальної єдності та забезпечення соціального захисту. В кожній країні служби охорони здоров'я та соціальні служби можуть виконувати свою місію, лише якщо вони належним чином організовані, керовані та фінансуються неупереджено, універсально та на основі солідарності внесків. Органи державного управління охороною здоров'я мають будувати свою діяльність на потужній та фінансово стійкій системі соціального захисту. Ролі та обов'язки європейських, національних, регіональних і місцевих органів державної влади по відношенню до державних, приватних і некомерційних організацій мають бути чітко визначені та визначені. Будь-яка концепція медичних та соціальних послуг повинна відображати різноманіття послуг, доступних у Європі. Сумісність і розуміння специфіки розвитку цих секторів у Європі є передумовою для розвитку загальноєвропейської політики.

Сектор охорони здоров'я та соціальних послуг насамперед служить суспільним інтересам, незалежно від форми власності, і має відповідати певним стандартам на основі якості, доступності, справедливості, універсальності, безперервності, близькості, соціального партнерства, захисту користувачів та контролю демократичності. Сектор охорони здоров'я та соціальних послуг служить багатьом різним цілям. Вони призначені не лише для хворих, поранених або соціально незахищених людей та громадян, які потребують певної разової допомоги. Такі послуги необхідні для покращення та підтримки високого рівня життя, а також високого рівня громадського здоров'я в Європі та в окремих країнах регіону. Щоб гарантувати високу якість життя для всіх людей в Європі, необхідним є інтегрований підхід до охорони здоров'я, соціальних та інших державних послуг.

Зростаючий вплив ринкових сил і лібералізація медичних і соціальних послуг підриває солідарність і згуртованість суспільства навколо питань охорони здоров'я, поглиблює нерівність і негативно впливає на умови праці та життя громадян, безпеку життєдіяльності. Ринкові принципи та комерційні інтереси, включно з мотивом прибутку, часто суперечать суспільним інтересам та інтересам медичних і соціальних працівників. Спроби урядів, фінансових інституцій та інституцій ЄС лібералізувати або комерціалізувати медичні та соціальні послуги доцільно припинити та замінити розробкою відповідної соціально орієнтованої правової бази, тобто обов'язкових критеріїв для запровадження державної політики забезпечення охорони здоров'я.

Демографічні зміни та старіння населення збільшують потребу у високоякісних медичних і соціальних послугах у Європі. Цю потребу можна задовольнити лише за допомогою достатньої кількості мотивованих, добре оплачуваних, висококваліфікованих і добре навчених фахівців медичного профілю. Зростаюча кількість медичних та соціальних працівників, які залишають сек-

тор чи регіон / країну, стає основною загрозою для доступних та високоякісних медичних та соціальних послуг. Інвестиції в цей сектор та медичні кадри терміново необхідні для вирішення поточної та майбутньої нестачі робочої сили, проблем з кваліфікацією та зростанням попиту на нові професійні навички.

Зміни в організації та наданні послуг у сфері охорони здоров'я та соціальної допомоги підвищують інтерес до прав профспілок та аналогічних до них громадських організацій. Несправедлива самозайнятість, використання працівників через агентства та збільшення кількості постійних і неповних контрактів означають, що профспілкам та громадським організаціям у Європі стає все важче організувати та представляти працівників у цьому секторі в колективних переговорах і соціальному діалозі. Збільшення участі комерційних підприємств, некомерційних організацій і малого бізнесу в наданні медичних і соціальних послуг також призвело до збільшення кількості роботодавців, які відмовляють своїм працівникам у профспілкових правах і відмовляються виконувати колективні договори у своїх організаціях. Тому сьогодні є доцільним розробити спільну стратегію для посилення впливу європейських профспілок у сфері охорони здоров'я та соціальних послуг.

Найбільш великий рівень громадського контролю через організацію, лобіювання, мобілізацію, розробку політики та соціальний діалог у державному, приватному та некомерційному секторах охорони здоров'я та соціальних послуг є необхідним у наступних видах охорони здоров'я та соціальних послуг:

- лікарняні послуги;
- первинна та амбулаторна допомога;
- догляд за дітьми та захист дітей;
- соціальна робота та соціальний супровід;
- довготривалий догляд за людьми похилого віку та / або інвалідами;
- домашній та громадський догляд, включаючи допомогу вдома;
- охорона психічного здоров'я;
- громадські та культурні послуги;
- комунальне господарство;
- служба зайнятості.

Сучасний громадський контроль повинен забезпечити продовження надання ресурсів для досліджень, навчання, обміну інформацією, підвищення обізнаності та проведення кампаній у боротьбі за якість державних послуг і проти різних форм ринкової експансії у сферу медичних гарантій. Є доцільним запропонувати альтернативи ринковим та конкурентним ініціативам у сфері соціальних послуг та охорони здоров'я. Однією з таких альтернатив є Програма Європейського Союзу EU4Health [12]

Є доцільним продовжити діяльність в сфері громадського контролю щоб гарантувати всі поточні та майбутні законні та незаконні європейські ініціативи, пов'язані зі сектором охорони здоров'я та соціальних послуг, зокрема Директиви європейського парламенту і ради Європи (2001/83/ЄС) від 6 листопада 2001 року "Про кодекс співтовариства щодо лікарських засобів призначених для застосування людиною" [13], який може належним чином гарантувати основу для солідарності та універсальності медичних послуг. Крім того важ-

ливими актами в цій сфері є Лісабонська декларація Всесвітньої медичної асоціації з прав пацієнтів [14], яка була прийнята в 1981 році, Конвенція про захист прав і гідності людини щодо застосування біології та медицини: Конвенція про права людини та біомедицину [15], Європейська хартія прав пацієнта, прийнята 4 квітня 1997 року в Ов'єдо [16] та Європейська хартія прав пацієнтів, яку у 2002 році розробила активна громадська мережа у співпраці з громадськими організаціями з різних країн ЄС. [17] Напрямом громадського контролю в сфері охорони здоров'я та соціальних послуг є забезпечення рівних прав, можливостей і рівного ставлення для всіх працівників сфери охорони здоров'я та соціального забезпечення та боротьба з дискримінацією за статтю, культурним та етнічним походженням, національністю, фізичними та розумовими вадами, сексуальною орієнтацією, політичними та релігійними поглядами та віком.

Важливим аспектом громадського контролю є умови праці медичних та соціальних працівників. Необхідно зміцнювати виробничі відносини в секторі охорони здоров'я та соціального забезпечення на європейському, національному, регіональному та місцевому рівнях і запроваджувати спільні дії та проекти з відповідними організаціями роботодавців.

Громадськість повинна також сприяти впровадженню міжгалузевих та галузевих документів щодо європейського соціального діалогу.

Важливим аспектом громадського контролю є боротьба з експлуатацією та неетичною практикою найму іноземних працівників у секторі охорони здоров'я та соціальних послуг. Така діяльність повинна проводитись шляхом впровадження та просування Кодексу EPSU-HOSPEEM щодо найму іноземного персоналу. Необхідно порушувати питання щодо плинності кадрів працівників у сфері охорони здоров'я та соціальних послуг.

Доцільним є створення та зміцнення асоціацій, що надають високоякісні соціальні та медичні послуги з відповідними та представницькими організаціями, включаючи, але не обмежуючись, такими організаціями як PSI, ETUC та іншими організаціями громадського сектору, профспілок, роботодавців, соціальних некомерційних організацій, професійних асоціацій та групи споживачів. Необхідно спиратися на існуючу роботу та спільноти в соціальних службах і розробляти подальші дії для посилення участі профспілок і EPSU в соціальних службах.

Одним з важливих завдань громадського контролю є розробка стратегії захисту медичних та соціальних працівників від нелюдського поводження та сумнівної роботи; а також підтримка шляхом покращення умов праці, в тому числі, у таких сферах:

- баланс між вільним часом і роботою;
- робочий час: ненормований робочий день, позмінна робота та чергування;
- можливості для підвищення кваліфікації, навчання протягом усього життя та кар'єри;
- здоров'я та безпека;
- статус та умови працевлаштування.

Протидіяти девальвації робочих місць у сфері охорони здоров'я та соціальних послуг та підтримувати професіоналізм працівників.

Економічною основою для розвитку охорони здоров'я та соціальних послуг є відповідальне інвестування. Необхідним є відновлення довгострокових державних інвестицій у секторі охорони здоров'я та соціальних послуг, щоб забезпечити якість медичних кадрів, включаючи достатню кількість кваліфікованих працівників, належну заробітну плату та умови праці, а також ефективне надання послуг всім членам суспільства.

Одним з важливих завдань громадського контролю є сприяння та захист прав працівників охорони здоров'я та соціального обслуговування в державному, приватному та некомерційному секторах, включаючи право на інформацію, консультації, переговори, колективні переговори та права на промислові дії.

ВИСНОВКИ

Органи державного управління охороною здоров'я мають будувати свою діяльність на потужній та фінансово стійкій системі соціального захисту. Ролі та обов'язки європейських, національних, регіональних і місцевих органів державної влади по відношенню до державних, приватних і некомерційних організацій мають бути чітко визначені та визначені.

Зростаючий вплив ринкових сил і лібералізація медичних і соціальних послуг підриває солідарність і згуртованість суспільства навколо питань охорони здоров'я, поглиблює нерівність і негативно впливає на умови праці та життя громадян, безпеку життєдіяльності.

Демографічні зміни та старіння населення збільшують потребу у високоякісних медичних і соціальних послугах у Європі. Цю потребу можна задовольнити лише за допомогою достатньої кількості мотивованих, добре оплачуваних, висококваліфікованих і добре навчених фахівців медичного профілю.

Сучасний громадський контроль повинен забезпечити продовження надання ресурсів для досліджень, навчання, обміну інформацією, підвищення обізнаності та проведення кампаній у боротьбі за якість державних послуг і проти різних форм ринкової експансії у сферу медичних гарантій.

Напрямом громадського контролю в сфері охорони здоров'я та соціальних послуг є забезпечення рівних прав, можливостей і рівного ставлення для всіх працівників сфери охорони здоров'я та соціального забезпечення та боротьба за дискримінацією за статтю, культурним та етнічним походженням, національністю, фізичними та розумовими вадами, сексуальною орієнтацією, політичними та релігійними поглядами та віком.

Доцільним є створення та зміцнення асоціацій, що надають високоякісні соціальні та медичні послуги з відповідними та представницькими організаціями, включаючи, але не обмежуючись, такими організаціями як PSI, ETUC та іншими організаціями громадського сектору, профспілок, роботодавців, соціальних некомерційних організацій, професійних асоціацій та групи споживачів.

Література:

1. Povalena M., Hula I. (2024) The relationship of state and public control in the field of health care. *Bulletin of Lviv Polytechnic National University. Series: Legal Sciences*. Vol. 11, No. 1 (41), pp. 277—284.

2. Семигіна Т. Громадський контроль як механізм попередження порушень у сфері охорони здоров'я. *Віче*. 2009. № 19. С. 31—33.

3. Крут К. (2024). Правова характеристика суб'єктів громадського контролю у сфері охорони здоров'я. *Право та інновації*, № 4 (44), 55—62.

4. Сазонець І.Л., Вівсянник О.М. Стратегічні пріоритети Всесвітньої організації охорони здоров'я в інституційному механізмі державного управління системою охорони здоров'я. *Вісник НУЦЗУ. Серія: державне управління*. 2020. № 1. С. 275—284.

5. Сазонець І.Л., Вівсянник О.М. Передумови функціонування міжнародних організацій в інституційному механізмі державного управління системою охорони здоров'я. *Право та державне управління*. 2020. № 2. С. 227—237.

6. Сазонець І.Л., Ханіна О.І. Форми медичного волонтерства та напрямки державного регулювання волонтерської діяльності у медичній сфері. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024, № 1. С. 103—109.

7. Джинджоян В.В., Саленко А.С., Сазонець І.Л. Соціальні детермінанти розвитку сфери послуг в концепції формування постіндустріального суспільства: монографія. Рівне. Волин. обереги, 2021. 160 с.

8. Баб'як О.В., Сазонець І.Л. Міжнародні організації: сутність, функції та канали комунікації з національними урядами. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023, № 12. С. 137—141.

9. Баб'як О.В., Сазонець І.Л. Аналіз сучасної архітектури співпраці міжнародних організацій з органами державного управління. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2023. № 6. — URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/dy> (дата звернення: 25.06.2024).

10. Наказ МОЗ "Про затвердження Положення про Громадську раду при Міністерстві охорони здоров'я України" від 6.01.2018 № 74. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0074282-18#Text> (дата звернення: 25.06.2024).

11. Положення про Раду громадського контролю при Національній службі здоров'я. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2024 р. № 437. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2024-%D0%BF#Text> (дата звернення: 25.06.2024).

12. Програма Європейського Союзу EU4Health. URL: [https://moz.gov.ua/uk/programa-eu4health#:~:text=\(дата звернення: 25.06.2024\).](https://moz.gov.ua/uk/programa-eu4health#:~:text=(дата звернення: 25.06.2024).)

13. Директива Європейського парламенту і ради Європи (2001/83/ЄС) від 6 листопада 2001 року "Про кодекс співтовариства щодо лікарських засобів призначених для застосування людиною" https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_013-01#Text (дата звернення: 25.06.2024).

14. Лісабонська декларація Всесвітньої медичної асоціації з прав пацієнтів URL: https://med.sumdu.edu.ua/images/content/doctors/Deontology/Lisabon_1983.pdf (дата звернення: 25.06.2024).

15. Конвенція про захист прав і гідності людини щодо застосування біології та медицини: Конвенція про права людини та біомедицину. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_334#Text (дата звернення: 25.06.2024).

16. Європейська хартія прав пацієнта. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_334#Text (дата звернення: 25.06.2024).

17. Європейська хартія прав пацієнтів. URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/18-kvitnia-jevropeiskii-den-zaxistu-prav-pacijentiv> (дата звернення: 25.06.2024).

18. Кодекс EPSU-HOSPEEM. URL: <https://www.epsu.org/ru/article/epsu-hospeem-7-2008-0> (дата звернення: 25.06.2024).

References:

1. Povalena, M. and Hula, I. (2024), "The relationship of state and public control in the field of health care", Bulletin of Lviv Polytechnic National University. Series: Legal Sciences, vol. 11, no. 1 (41), pp. 277—284.

2. Semyhina T. (2009), "Public control as a mechanism for preventing violations in the health sector", Viche, vol. 19, pp. 31—33.

3. Krut K. (2024), "Legal characteristics of subjects of public control in the field of health care", Pravova kharakterystyka sub'ektiv hromads'koho kontroliu u sferi okhorony zdorov'ia. Pravo ta innovatsii, vol. 4 (44), pp. 55—62.

4. Sazonets, I.L. and Vivsiannyk, O.M. (2020), "Strategic priorities of the World Health Organization in the institutional mechanism of public administration of the health care system", Visnyk NUTsZU. Seriya: derzhavne upravlinnia, vol. 1, pp. 275—284.

5. Sazonets', I.L. and Vivsiannyk, O.M. (2020), "Prerequisites of functioning of international organizations in the institutional mechanism of public health system", Pravo ta derzhavne upravlinnia, vol. 2, pp. 227—237.

6. Sazonets', I.L. and Khanina, O.I. (2024), "Establishment and components of state regulation of volunteer activities in Ukraine", Investytsii: praktyka ta dosvid, vol. 1, pp. 103—109.

7. Dzhyndzhoian, V.V. Salenko, A.S. and Sazonets', I.L. (2021), Sotsial'ni determinanty rozvytku sfery posluh v kontseptsii formuvannia postindustrial'noho suspil'stva [Social determinants of the development of the service sector in the concept of the formation of a post-industrial society], Volyn. oberehy, Rivne, Ukraine.

8. Bab'iak, O.V. and Sazonets', I.L. (2023), "International organizations: essence, functions and channels of communication with national governments", Investytsii: praktyka ta dosvid, vol. 12, pp. 137—141.

9. Bab'iak, O.V. and Sazonets', I.L. (2023), "Analysis of the modern architecture of collaboration of international organizations with state administration authority", Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok, vol. 6, available at: <https://www.nayka.com.ua/index.php/dy> (Accessed 25.06.2024).

10. Ministry of Healthcare of Ukraine (2018), Order "On approval of the Regulations on the Public Council under the Ministry of Health of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0074282-18#Text> (Accessed 25.06.2024).

11. Cabinet of Ministers of Ukraine (2024), Resolution "Regulations on the Public Control Council under the National Health Service", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2024-%D0%BF#Text> (Accessed 25.06.2024).

12. Ministry of Healthcare of Ukraine (2024), "The European Union's EU4Health Program", available at: [https://moz.gov.ua/uk/programa-eu4health#:~:text=\(Accessed 25.06.2024\).](https://moz.gov.ua/uk/programa-eu4health#:~:text=(Accessed 25.06.2024).)

13. European Parliament (2001), Directive "On the Community code relating to medicinal products for human use", available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_013-01#Text (Accessed 25.06.2024).

14. World Medical Assembly (1983), "The World Medical Association's Lisbon Declaration on the Rights of Patients", available at: https://med.sumdu.edu.ua/images/content/doctors/Deontology/Lisabon_1983.pdf (Accessed 25.06.2024).

15. Council of Europe (1997), "Convention for the Protection of Human Rights and Dignity with regard to the Application of Biology and Medicine: Convention on Human Rights and Biomedicine", available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_334#Text (Accessed 25.06.2024).

16. Council of Europe (1997), "European Charter of Patients' Rights", available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_334#Text (Accessed 25.06.2024).

17. HSA (2023), "April 18 — European Patients' Rights Day", available at: <https://www.hsa.org.ua/blog/18-kvitnia-jevropeiskii-den-zaxistu-prav-pacijentiv> (Accessed 25.06.2024).

18. European Federation of Public Service Unions (2008), "EPSU HOSPEEM code of conduct and follow up on Ethical CrossBorder Recruitment and Retention in the Hospital Sector", available at: <https://www.epsu.org/ru/article/epsu-hospeem-7-2008-0> (Accessed 25.06.2024).
Стаття надійшла до редакції 29.11.2024 р.

<https://nayka.com.ua>

Електронне фахове видання

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
удосконалення та розвиток

Виходить 12 разів на рік

включено до переліку наукових фахових видань України
з питань **ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**
(Категорія «Б»)

Наказ Міністерства освіти і науки України
від 28.12.2019 №1643

Спеціальність 281

e-mail: economy_2008@ukr.net

 viber: +38 050 3820663